

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (นสพ.) Human Rights and Development Foundation

เลขที่ 109ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
109SoiSiththichon, Suthisarnwinichai Road, Samsennok, Huaykwang. Bangkok 10310
Tel: (+662)277 6882 Fax: (+662)275 4261 ext 102 E-mail: info@hrdfoundation.org

31 มีนาคม 2559

ใบแจ้งข่าว

8 ปีที่รอคอยความยุติธรรม

ศาลฎีกายืนยันสิทธิของนางหนู่ม ไหมแสง แรงงานข้ามชาติไทยใหญ่ ซึ่งประสบอุบัติเหตุจากการทำงานก่อสร้าง จนพิการต้องนั่งรถเข็น ว่าเป็น “ลูกจ้าง” ที่มีสิทธิรับเงินได้โดยตรงจากกองทุนเงินทดแทน

เมื่อวานนี้ (30 มีนาคม 2559) ศาลแรงงานภาค 5 ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกา (1558/2558) กรณีนางหนู่ม ไหมแสง เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน 13 คนเป็นจำเลย ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมีมติ ให้ปฏิเสธคำขอรับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนของนางหนู่ม ไหมแสง แรงงานข้ามชาติไทยใหญ่ ซึ่งประสบอุบัติเหตุจากการทำงานก่อสร้างขณะเป็นลูกจ้างบริษัทรับเหมาก่อสร้างโรงแรมดังในเชียงใหม่ จนขาพิการทั้งสองข้าง ต้องนั่งรถเข็นไปตลอดชีวิต โดยกองทุนเกี่ยวให้นางหนู่มเรียกร้องเงินทดแทนเอาจากนายจ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกา เห็นว่า นางหนู่ม มีสถานะเป็น “ลูกจ้าง” ตามนิยามของ พ.ร.บ.กองทุนเงินทดแทน พ.ศ.2537 ดังนั้น เมื่อประสบอุบัติเหตุจากการทำงานจึงมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนได้โดยตรง การที่นายจ้างไม่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนไม่อาจนำมาใช้เป็นเหตุเพื่อปฏิเสธสิทธิของนางหนู่มที่จะได้รับค่าทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน ศาลฎีกา จึงมีคำสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกองทุนฯ และสั่งให้กองทุนจ่ายเงินทดแทนที่นางหนู่มยังไม่ได้รับจาก นายจ้างครบถ้วน กรณีที่นางหนู่มต้องทุพพลภาพ (กรณีตามมาตรา 18 (3)) เป็นรายเดือนๆ ละ 2,418 บาท เป็นเวลา 4 เดือน 20 วัน

คดีดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการที่นางหนู่ม ไหมแสง ประสบอันตรายในระหว่างการทำงานเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 นางหนู่มจึงยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนต่อสำนักงานประกันสังคม (สปส.) จังหวัด เชียงใหม่ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่สปส. มีคำสั่งให้นายจ้างเป็นผู้จ่ายเงินทดแทน (คำสั่งที่ 1/2550 ลว.20 เม.ย. 2550 และคำสั่งที่ 2/2550 ลว.11 ก.ค. 2550) สองส่วนคือ หนึ่ง-ค่าทดแทนรายเดือนกรณีนางหนู่มไม่สามารถทำงาน ติดต่อกันได้เกินสามวัน (มาตรา 18 (1)) เป็นจำนวนเงิน 18,251.45 บาท (2,418 บาท/เดือน x 7 เดือน 17 วัน) และ สอง-เงินทดแทนรายเดือนกรณีนางหนู่มต้องทุพพลภาพ (มาตรา 18 (3)) จำนวน 435,240 บาท (2,418 บาท/เดือน x 15 ปี) นางหนู่มจึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว

อย่างไรก็ดีต่อมา นายจ้างซึ่งเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างได้เสนอว่าจะจ่ายเงินก้อน ซึ่งนายจ้างสามารถหักส่วนลดได้อีก ร้อยละ 2 ต่อปี ทำให้นางหนู่มได้รับเงินทดแทนตามมาตรา 18(3) เป็นจำนวน 362,796.72 บาท และจ่ายเงินทดแทน รายเดือนตามมาตรา 18 (1) เพียง 6,206.20 บาท (2 เดือน 17 วัน) จากนายจ้าง โดยยังขาดอีก 4 เดือน 20 วัน เมื่อ คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนเห็นว่า นางหนู่มได้รับเงินจากนายจ้างแล้ว ประกอบกับหนังสือเวียน ว.751 ได้

กำหนดทางปฏิบัติว่าแรงงานต่างด้าวที่จะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนได้จะต้องมีเอกสารแสดงตนคือหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว มีใบอนุญาตทำงาน และนายจ้างจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนตามกฎหมาย ดังนั้น นางหนู่มซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย แม้จะขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานที่ได้รับใบอนุญาตทำงานจากกระทรวงแรงงาน ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติประเภท ท.ร.38/1 โดยกรมการปกครอง จึงขาดคุณสมบัติ “ไม่มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนรายเดือนส่วนที่ยังไม่ได้รับจากนายจ้าง” คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนจึงมีมติ (คำวินิจฉัยที่ 401/2550) ให้จำหน่ายค่าอุทธรณ์ของนางหนู่ม โดยอ้างถึงหนังสือ ว.751

นางหนู่ม โดยการสนับสนุนของมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) จึงยื่นฟ้องต่อศาลแรงงานภาค 5 ในปี 2551 เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และขอให้ศาลสั่งให้คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน จ่ายเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน จำนวน 12,045.25 บาท ที่นายจ้างจ่ายไม่ครบ ต่อมาศาลแรงงานภาค 5 พิพากษายกฟ้อง นางหนู่มจึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ในคำพิพากษาศาลฎีกา สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) นางหนู่ม มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ยังขาดอยู่อีก 4 เดือน 20 วันหรือไม่

ศาลฎีกามีความเห็นเห็นว่า แม้นางหนู่มจะยอมรับค่าทดแทนที่นายจ้างจ่ายให้ แต่นางหนู่มไม่ได้ถอนอุทธรณ์ที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนที่เรียกร้องให้กองทุนเงินทดแทนจ่ายเงินทดแทนที่ยังขาดอยู่ ศาลฎีกาเห็นว่า แทนที่คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนจะมีมติจำหน่ายค่าอุทธรณ์ สิ่งที่คุณคณะกรรมการควรดำเนินการก็คือ วินิจฉัยว่านางหนู่มมีสิทธิได้รับค่าทดแทนรายเดือนตามมาตรา 18(1) ที่นายจ้างจ่ายไม่ครบ หรือไม่ ซึ่งในความเห็นของศาลฎีกาแล้ว เห็นว่า นางหนู่มมีสิทธิได้รับค่าทดแทนที่ยังขาดอยู่

2) ประเด็นสืบเนื่องก็คือ นางหนู่มจะมีสิทธิเรียกให้กองทุนเงินทดแทนจ่ายค่าทดแทนส่วนที่ขาดนี้ หรือไม่ ศาลฎีกามีความเห็นโดยสรุปว่า นางหนู่มมีสถานะเป็นลูกจ้างตามพ.ร.บ.เงินทดแทนฯ แม้จะเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาโดยไม่ชอบ แต่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีใบอนุญาตทำงาน นางหนู่มจึงเป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามพ.ร.บ.เงินทดแทนฯ และมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามหนังสือ ว.751 ส่วนประเด็นที่ว่านายจ้างไม่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า การจ่ายเงินสมทบเป็นหน้าที่โดยตรงของนายจ้างตามพ.ร.บ.เงินทดแทนฯ หากนายจ้างไม่ดำเนินการ ก็จะต้องเสียเงินเพิ่มตาม (มาตรา 46) และรับโทษอาญา (มาตรา 62) โดยเป็นหน้าที่ของส.ป.ส. (มาตรา 47) ที่จะต้องดำเนินการต่อนายจ้างที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่อาจนำมาใช้เป็นข้ออ้างปฏิเสธสิทธิของนางหนู่ม นอกจากนี้ ในพ.ร.บ.เงินทดแทนฯ ไม่มีบทบัญญัติใดมาจำกัดเงื่อนไขการเข้าถึงสิทธิในการได้รับเงินทดแทนว่าลูกจ้างจะต้องยื่นแบบเสียภาษีเงินได้ก่อน การที่ส.ป.ส.จังหวัดเชียงใหม่ ออกคำสั่งปฏิเสธสิทธิของนางหนู่มที่ขอรับเงินทดแทน จึงเป็นการออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

3) ศาลฎีกาจึงพิพากษา ให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน เฉพาะส่วนที่เงินทดแทนรายเดือนมาตรา 18(1) ที่ยังขาดอยู่ 4 เดือน 20 วัน

นายสมชาย หอมลออ เลขาธิการมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) เห็นว่า คำพิพากษาของศาลฎีกานี้ แม้จะมีความล่าช้า แต่ก็แสดงให้เห็นว่า หลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชนยังได้รับการยึดถือโดยศาลไทย แม้จะถูกบิดเบือนและละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายที่มีอคติและเลือกปฏิบัติ มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา จะเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด ว่าคำพิพากษาคดีนี้ จะศักดิ์สิทธิ์และได้รับการเคารพปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคมหรือไม่

รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อ

นายสุมิตรชัย หัตถสาร ทนายความ 081 950 7575